

Годишен доклад за **2008 г.**

Резюме

ЕВРОПЕЙСКИЯ НАДЗОРЕН ОРГАН
ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ЕНОЗД)

Годишен доклад за **2008 г.**

Резюме

ЕВРОПЕЙСКИЯ НАДЗОРЕН ОРГАН
ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ЕНОЗД)

Пощенски адрес: rue Wiertz, 60 — B-1047 Brussels
Office: rue Montoyer, 63, Brussels, Belgium
E-mail: edps@edps.europa.eu
Website: www.edps.europa.eu
Тел. (32-2) 283 19 00
Факс (32-2) 283 19 50

Europe Direct е услуга, предназначена да ви помогне да намерите отговори на въпросите, които си задавате за Европейския съюз

Единен безплатен номер (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(* Някои мобилни оператори не разрешават достъп до номера, започващи с 00 800, или могат да таксуват тези обаждания.

Повече допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в Интернет чрез сървъра Europa (<http://europa.eu>).

В края на изданието има списък с библиография.

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности, 2009

ISBN 978-92-95030-43-5

© Европейски общности, 2009 г.

Възпроизвеждането е разрешено при позоваване на оригинала

Въведение

Настоящият текст представлява резюме на годишния доклад за 2008 г. на Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД). Докладът обхваща 2008 г. — четвъртата пълна година от началото на дейността на ЕНОЗД като нов независим надзорен орган. С настоящия доклад приключва първият мандат на ЕНОЗД, което предоставя възможност да се направи преглед на дейността му от самото начало.

Peter Hustinx (надзорник) и Joaquín Bayo Delgado (помощник-надзорник) встъпиха в длъжност през януари 2004 г. и започнаха работа по създаването на орган с предмет на дейност защита на личните данни на равнище Европейски съюз (ЕС). Мисията на ЕНОЗД е да гарантира, че при обработката на лични данни институциите и органите на Общността зачитат основните права и свободи на физическите лица, и по-специално правото им на личен живот.

Основната дейност на ЕНОЗД съгласно Регламент (ЕО) № 45/2001¹ се състои в следното:

- наблюдение и гарантиране на прилагането на разпоредбите на регламента при обработката на лични данни от институции или органи на Общността (надзор);
- предоставяне на консултации на институциите и органите на Общността по всички въпроси, свързани с обработката на лични данни. Това включва консултация по законодателни предложения и проследяване на новите тенденции, които оказват въздействие върху защитата на личните данни (консултация);
- сътрудничество с националните надзорни органи и надзорните органи в рамките на „третия стълб“ на ЕС, насочено към подобряване на последователността при защитата на личните данни (сътрудничество).

Настоящият докладът показва, че е осъществен съществен напредък както по отношение на надзорната дейност, така и по отношение на консултациите. Процесът на спазване на правилата и принципите в областта на защитата на данните в рамките на общностите институции и органи търпи развитие, но продължава да се сблъсква с големи предизвикателства. Поради това акцентът на надзора се измества към наблюдение на прилагането на препоръките по отношение на предварителните проверки и към повишаване на степента на спазване в агенциите. Във връзка с това, ЕНОЗД приключи и първата поредица от проверки на място в различни институции и органи, целяща да установи каква е степента на спазване на практика.

През 2008 г. постигна по-добри резултати и по отношение на консултациите, като представи становища по голям брой законодателни предложения. Обхватът на дейността му се разшири, като включи други области на политиката и обхвана всички нива на законодателната процедура. По-голямата част от становищата на ЕНОЗД продължават да засягат въпроси, свързани с пространството на свобода, сигурност и правосъдие, но значително внимание беше отделено и на други области на политиката като защита на електронните лични данни, публичен достъп до документи и трансгранично здравно обслужване.

В рамките на сътрудничеството с националните надзорни органи акцентът продължи да се поставя върху ролята на създадената по силата на член 29 работна група за защита на лицата при обработването на лични данни, което доведе до приемането на нова работна програма и до

¹ Регламент (ЕО) № 45/2001 от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни, ОВ L 8, 12.1.2001 г.

постигането на някои добри резултати през първата година от функционирането МОсвен това ЕНОЗД продължи да поставя акцент върху координирания надзор над „Евродак“ и да поддържа отношения на тясно сътрудничество с органите по защита на данните в областта на полицейското и съдебното сътрудничество.

Резултати през 2008 г.

В годишния доклад за 2007 г. бяха поставени следните основни цели за 2008 г. Повечето от тези цели са напълно или частично реализирани.

- **Подкрепа за мрежата от длъжностни лица по защита на данните**

ЕНОЗД продължи да оказва активна подкрепа на длъжностните лица по защита на данните и да насърчава по-нататъшния обмен на експертен опит и най-добри практики между тях. Особено внимание беше отделено на длъжностните лица по защита на данните в новосъздадените агенции .

- **Роля на предварителните проверки**

Рекорден брой становища по предварителни проверки бяха публикувани, като предстои да се направи още много, за да се приключи с предварителните проверки на съществуващите операции по обработка на данни за повечето институции и органи. Отделено беше по-голямо внимание на изпълнението на препоръките.

- **Насоки по хоризонтални въпроси**

Разработени бяха насоки по свързани с тази област въпроси, които са общи за повечето институции и органи (напр. наемането на служители, обработката на данни, свързани със здравето), чиято първоначална цел е улесняването на предварителните проверки за агенциите. Всички заинтересовани страни ще получат достъп до тези насоки в най-скоро време.

- **Отчитане на спазването**

ЕНОЗД продължи да отчита спазването на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001 от страна на всички институции и органи и до средата на 2009 г. ще представи доклад за напредъка. В допълнение към този общ преглед, беше проведена и първата поредица от проверки на място в различни институции и органи, за да се установи до каква степен се спазват конкретните разпоредби.

- **Широкомащабни системи**

Съвместно с националните надзорни органи ЕНОЗД продължи да развива координиран подход за надзор над „Евродак“ и да изпълнява приетата за тази цел работна програма. ЕНОЗД направи и първата стъпка по отношение на други широкомащабни системи като ШИС II и ВИС.

- **Становища по законодателни въпроси**

ЕНОЗД публикува рекорден брой становища или коментари по предложения за нови законодателни актове или свързани документи, които засягат една по-широка област от разглежданата до момента, като взе подobaващо участие на всеки етап от законодателната процедура — от първия до последния.

- **Договор от Лисабон**

Направен беше задълбочен анализ на въздействието на Договора от Лисабон, но неговото влизане в сила зависи от окончателното му ратифициране от няколко държави-членки. От анализа стана ясно, че Договорът има голям потенциал за въздействие поради причини от институционален и материалноправен характер и че предоставя явни възможности за подобряване на защитата на данните.

- **Информация в интернет**

Внесени бяха подобрения във връзка с наличната информация на уебсайта на ЕНОЗД чрез актуализиране на информацията и доразвиване на съдържанието Мот една страна, и чрез улесняване на достъпа до нея, от друга страна. През 2009 г. се очакват още подобрения, включително и по отношение на електронния информационен бюлетин.

- **Процедурен правилник**

Значителен напредък беше постигнат в работата по изготвянето на процедурния правилник, който обхваща различните функции и дейности на ЕНОЗД, както и в разработването на наръчници за индивидуалните нужди на институциите във връзка с най-важните дейности. Резултатите ще бъдат представени на уебсайта на ЕНОЗД през 2009 г. с практически помагала за заинтересованите страни.

- **Управление на ресурсите**

Управлението на финансовите и човешките ресурси беше консолидирано или доразвито, като бяха подсилени и други вътрешни процеси. Подобрени бяха функционалността и ефикасността на функциите за вътрешен контрол.

Цели за 2009 г.

Това ще бъде първата година от новия мандат на ЕНОЗД, като съставът на институцията ще бъде частично обновен. Поради тази причина се очаква предстоящият период да съчетае последователност и промяна. През тази година ще бъде направена стратегическа оценка на функциите и задачите на ЕНОЗД и ще бъдат очертани основните насоки за развитие през следващите четири години. Този преглед ще съвпадне със значителни промени, свързани с външни за ЕНОЗД фактори, като предизвикателствата, произтичащи от нов европейски законодател, нова Европейска комисия, евентуалното влизане в сила на Договора от Лисабон, други нови дългосрочни политики и рамки и тяхното общо въздействие върху защитата на данните. ЕНОЗД възнамерява да възприеме ясна позиция във връзка с това и ще представи заключенията в следващия годишен доклад.

Без да се засягат резултатите от този стратегически преглед, за 2009 г. са поставени следните основни цели. Постигнатите резултати ще бъдат представени в следващия годишен доклад.

- **Подкрепа за мрежата от длъжностни лица по защита на данните**

ЕНОЗД ще продължи да оказва активна подкрепа на длъжностните лица по защита на данните, по-конкретно в новосъздадените агенции, и да насърчава обмена на експертен опит и най-добри практики между тях с оглед на повишаването на тяхната ефективност.

- **Ролята на предварителните проверки**

ЕНОЗД възнамерява да приключи предварителните проверки на съществуващи операции по обработка на данни за повечето институции и органи и да акцентира в още по-голяма степен на прилагането на препоръките. Особено внимание ще бъде отделено на предварителните проверки на операции по обработка на данни, които са общи за повечето агенции.

- **Насоки по хоризонтални въпроси**

ЕНОЗД ще продължи да разработва насоки по свързани с тази област въпроси, които са общи за повечето институции и органи, и ще ги направи широко достъпни. Ще бъдат публикувани насоки относно видео наблюдението, като това ще допринесе за насочване на вниманието към ситуации, в които възникват специфични рискове.

- **Разглеждане на жалби**

ЕНОЗД ще представи политическа рамка за разглеждане на жалби, за да информира всички засегнати страни за съответните процедури, включително за критериите за започване на разследване във връзка с подадени до него жалби.

- **Политика на инспекции**

ЕНОЗД ще продължи да отчита спазването на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001, като извършва различни проверки във всички институции и органи, и осъществява все повече инспекции на място. През 2009 г. на уебсайта на ЕНОЗД ще бъде публикуван документ относно общите аспекти на политиката на инспекции.

- **Обхват на консултациите**

ЕНОЗД ще продължи да дава навременни становища или коментари по предложения за ново законодателство, въз основа на систематичен преглед на теми и приоритети в тази област, както и да осигурява съответните последващи действия.

- **Стокхолмската програма**

ЕНОЗД възнамерява да отдели специално внимание на изготвянето на нова 5-годишна програма за политиката, свързана с пространството на свобода, сигурност и правосъдие, която да бъде приета от Европейския съвет в края на 2009 г. Като ключово условие ще се подчертае необходимостта от ефективни гаранции за защитата на данните.

- **Информационни дейности**

ЕНОЗД ще подобри допълнително качеството и ефективността на информационните средства онлайн (уебсайт и електронен информационен бюлетин), като освен това ще направи оценка и при необходимост ще актуализира други информационни дейности.

- **Процедурен правилник**

ЕНОЗД ще приеме и публикува процедурен правилник, с който ще бъде утвърдена или изяснена текущата практика във връзка с различните му функции и дейности. На уебсайта ще бъдат предоставени практически помагала за заинтересованите страни.

- **Управление на ресурсите**

ЕНОЗД ще консолидира и ще доразвива някои дейности, свързани с финансовите и с човешките ресурси, и ще подсили други вътрешни работни процеси. Специално внимание ще се отдели на наемането на служители в дългосрочна перспектива, на необходимостта от допълнителна административна площ и на разработването на система за управление на случаите.

Надзор

Една от основните функции на ЕНОЗД е да упражнява независим надзор върху операциите по обработка на данните, които се извършват от институциите или органите на Общността. Правната рамка за това е Регламент (ЕО) № 45/2001, който установява редица задължения за лицата, които обработват данни, както и редица права за лицата, чиито лични данни се обработват.

Операции по обработка на личните данни, които не излагат на особен риск субектите на данните, се съобщават само на длъжностното лице по защита на данните в съответната институция или орган. Когато обработката на личните данни излага на конкретен риск лицата, чиито данни се обработват, е необходимо тя да бъде предварително проверена от ЕНОЗД. В такъв случай ЕНОЗД определя дали обработката спазва разпоредбите на регламента или не.

Задачите по надзора, извършвани под наблюдението на помощник-надзорника, обхващат широк спектър от дейности: от даване на становища, подпомагане на длъжностните лица по защита на данните и предварителни проверки при рискови операции за обработка на данни до провеждане на разследвания, в т.ч. и проверки на място, и разглеждане на жалби.

Предварителни проверки

През 2008 г. предварителните проверки продължиха да бъдат важен елемент от надзорната дейност на ЕНОЗД.

Както беше посочвано в годишните доклади за предходни години, ЕНОЗД непрекъснато насърчаваше длъжностните лица по защита на данните да увеличават броя на уведомленията за предварителни проверки, които му изпращат. Определянето на пролетта на 2007 г. за краен срок за получаване на уведомления за предварителни проверки, които да бъдат извършени от ЕНОЗД (за случаи *ex post*), беше направено, с цел да се насърчат институциите и органите на Общността да увеличат усилията си, за да изпълнят изцяло своите задължения за уведомяване. Резултатът беше значително увеличаване на уведомленията.

Най-общо 2008 г. може да бъде окачествена като година на интензивна работа, през която бяха представени рекорден брой **становища по предварителни проверки** (105 становища). Малко от тези случаи (18 случая) бяха „същински“ случаи на предварителни проверки, т.е. случаи, в които съответните институции са следвали процедурата, предвидена за предварителни проверки, преди да извършат операцията по обработка на данните.

За първи път ЕНОЗД взе решение да предложи оттеглянето на някои уведомления. Решението беше взето поради факта, че тези уведомления или касаеха стари операции по обработка на данните, които щяха да бъдат заменени от нови, или в уведомленията липсваше достатъчно информация, което правеше невъзможна точната им обработка с правилно разбиране на фактите или на процедурата.

Що се отнася до сроковете, в сравнение с 2007 г. необходимите дни за изготвяне на становище от ЕНОЗД бяха намалени с повече от два работни дни. Тези резултати са задоволителни, като се имат предвид нарастващият брой и сложността на уведомленията. ЕНОЗД обаче изрази своята загриженост във връзка с прекалено дългите срокове, необходими на институциите и органите за попълване на информацията. Поради тази причина ЕНОЗД още веднъж припомня на институциите и органите задължението им да сътрудничат с него и да му представят поисканата информация.

През 2008 г. случаите на предварителни проверки *ex-post*² се отнасяха предимно до следните въпроси: обработка от институциите и органите на данни, свързани със здравето, наемане на работа и подбор на кандидатите, оценяване на служителите, акредитация на журналисти, системи за управление на идентичност, контрол върху достъпа и проучвания за надеждност.

По отношение на основните въпроси, предмет на „същинските“ предварителни проверки, те засягаха конкретни процедури на подбор, по-специално за Агенция на Европейския съюз за основните права и за ЕНОЗД, както и пилотен проект, свързан с индивидуалното наблюдение, гъвкавото работно време, контрола върху идентичността и достъпа и електронното наблюдение.

За първи път бяха разгледани и някои съществени въпроси, в т.ч. услугата за управление на идентичност, контролът върху достъпа чрез сканиране на ириса или идентификация на пръстови отпечатъци, проучванията за надеждност, наблюдението на използването на интернет от служителите и вътрешната система за видео наблюдение (CCTV).

Жалби

През 2008 г. продължи да нараства общият брой на подадените жалби (бяха получени 91 жалби), като намаля броят на допустимите жалби (23 допустими жалби) и се повиши сложността като цяло. Повечето от получените жалби бяха обявени за недопустими, по-специално, защото се отнасяха единствено до обработката на лични данни на равнище държави-членки (където компетентни са националните органи по защита на данните). Допустимите случаи касаеха предимно въпроси като достъпа до данни, обработката на чувствителни данни, правото на коригиране на данните и задължението за предоставяне на информация.

ЕНОЗД продължи работата по разработване на политическа рамка за разглеждане на жалбите. През 2009 г. на уебсайта на ЕНОЗД ще бъдат публикувани основните елементи на процедурата и образецът на формуляр за подаване на жалба, както и информацията относно допустимостта на жалбите. Очаква се тази информация да бъде в помощ на евентуалните жалбоподатели и да ограничи броя на жалбите, които очевидно са недопустими.

Политика на инспекции

В рамките на определения краен срок „пролет 2007 г.“, през 2007 г. започна първата част на операцията, която протече под формата на писма до директорите на институции и

² Предварителните проверки *ex post* се отнасят до операциите по обработка, които са започнали преди назначаването на надзорника и помощник-надзорника (17 януари 2004 г.), и следователно не са могли да бъдат проверени преди започването им.

агенции, с цел да се отчете степента на спазване на регламента. Въз основа на получените отговори ЕНОЗД изготви общ доклад, който беше публикуван през май 2008 г. и изпратен до всички институции и агенции. Както беше посочено, операцията отбеляза началото на продължаващата инициатива на ЕНОЗД за гарантиране на спазването на регламента, като е възможно това да доведе до инспекции на място.

Във връзка с това ЕНОЗД доразви своята **политика на инспекции** и приключи първата поредица от инспекции на място в различни институции и органи, за да установи каква е степента на спазване на практика. Инспекциите могат да бъдат извършвани вследствие на жалба или по собствена инициатива на ЕНОЗД. По време на инспекциите ЕНОЗД проверява фактите и действителността на място. Инспекциите могат да способстват до голяма степен за това в инспектираните институции да се повиши осведомеността по въпроси, свързани със защитата на данните.

През 2008 г. ЕНОЗД дефинира първата цялостна процедура за дейностите си във връзка с инспекциите. Процедурата представляваше 3-етапен процес:

- по време на първия етап се проведеха две симулации на посещения, за да се изпробва на място методологията на ЕНОЗД;
- по време на втория етап ЕНОЗД усъвършенства практическата си методология;
- по време на третия етап бяха проведени две инспекции в европейски институции и органи — Европейския икономически и социален комитет и Европейския орган за безопасност на храните — които бяха избрани в рамките на инициативата „пролет 2007 г.“.

Административни мерки

ЕНОЗД продължи също да предоставя консултации във връзка с административните мерки, предвидени от общностните институции и органи, които засягат обработката на лични данни. Поставени бяха множество въпроси, които могат да се разглеждат като предизвикателство, включително нов модел медицинско свидетелство; достъп до публични документи, съдържащи лични данни; правото, приложимо към някои дейности по обработка; препращането на медицински досиета до националните съдилища; правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 45/2001 и жалби, разглеждани от Европейския омбудсман.

Видео наблюдение

ЕНОЗД продължи работа по своите **насоки за видео наблюдението**, които осигуряват на институциите и органите на ЕС практически указания относно прилагането на правилата за защита на данните при използването на системи за видео наблюдение. Първият вътрешен работен вариант на проекта за насоки беше изготвен в края на 2008 г. В средата на 2009 г. до проекта ще бъде предоставен публичен достъп за целите на консултацията.

Консултиране

ЕНОЗД консултира общностните институции и органи относно свързаните със защитата на данните въпроси в редица области на политиката. Тази консултативна функция е свързана с предложения за нови законодателни актове, както и с други инициативи, които могат да засегнат защитата на данните в ЕС. Резултатът от тази консултативна функция обикновено са официалните становища, но ЕНОЗД може да предоставя и насоки под формата на коментари или политически документи. Като част от тази дейност се осъществява наблюдение на технологичното развитие, което може да засегне защитата на данните.

Становища на ЕНОЗД и ключови въпроси

През 2008 г. ЕНОЗД даде **14 становища** по законодателни предложения на ЕС. Както и през изминалите години, голяма част от становищата са свързани с **пространството на свобода, сигурност и правосъдие**, и засягат както стълбовата структура на ЕС, така и областта на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси („трети стълб“). Приблизително половината от представените законодателни становища, по-точно 6 от 14, са свързани с тази област. Важно постижение в тази област представлява приемането **Рамковото решение** от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. В хода на преговорите този законодателен акт представляваше основен акцент в работата на ЕНОЗД, който представи три становища, както и коментари по този въпрос.

Освен това ЕНОЗД обърна специално внимание на предложението за изменение на Регламента относно **публичния достъп до документи** на институциите на ЕС и на преразглеждането на Директивата относно правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации. Въпросите, свързани с **резервационните данни за пътниците (PNR)**, също заеха централно място в консултативната дейност на ЕНОЗД, по-конкретно по отношение на последващото разглеждане на предложение на ЕС за регистрационните данни на пътниците.

Обмен на информация

С особено внимание беше разгледан въпросът за обмена на информация, по-конкретно създаването на информационни системи и достъпът до тези системи. ЕНОЗД прие становища относно системите за обмен на информация, предвидени в рамките на информационната система за вътрешния пазар (IMI), Евроюст, безопасността по пътищата, закрилата на деца при използването на интернет, Европейската информационна система за съдимост (ECRIS), контактната група на високо равнище ЕС—САЩ относно обмена на информация и европейската стратегия в областта на електронното правосъдие. Представени бяха и предварителни коментари във връзка с пакета на Комисията за управление на границите на ЕС.

В становищата на ЕНОЗД акцентът беше поставен върху необходимостта във всеки отделен случай да се прави точна и задълбочена оценка на този обмен на информация. Освен това, когато се установи такъв обмен на информация, трябва да се прилагат специфични гаранции за защита на данните.

Нови технологии

На няколко пъти ЕНОЗД се занимава с въпроса за използването на новите технологии (напр. ECRIS, европейската стратегия в областта на електронното правосъдие). Той неколкратно настоя да се гарантира, че съображенията, свързани със защитата на данните, се вземат предвид на възможно най-ранен етап („**privacy-by-design**“). Освен това ЕНОЗД подчерта, че инструментите в областта на технологиите следва да се използват не само за да се осигури обменът на информация, но и за да се утвърдят правата на засегнатите лица.

Тенденциите на развитие в **информационното общество** отново бяха проследени отблизо, като във връзка с това бяха представени и коментари, в т. ч. относно **радиочестотната идентификация** (RFID) и интелигентната среда, като следствие от съобщението на Комисията относно RFID и свързаните с това становища на ЕНОЗД.

ЕНОЗД внесе яснота по отношение на възможния си принос към **научните изследвания и технологичното развитие в ЕС** и консолидира вече предприетите дейности. Приет беше **политически документ**, в който са посочени възможните функции на институцията в проекти за научни изследвания и развойна дейност по линия на Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие.

Качество на данните

Качеството на данните беше друг основен въпрос. Висока степен на точност на данните е необходима в действителност, за да се избегне неяснотата по отношение на съдържанието на обработваната информация. Следователно е задължително редовно и задълбочено да се проверява точността на данните. Освен това високото качество на данните не само представлява основна гаранция за субекта на данните, но също улеснява ефикасното им използване от обработващите данните.

Нови тенденции на развитие и приоритети

Установени бяха някои перспективи за бъдещи промени, които ще послужат за програма на основните приоритети на ЕНОЗД. Те включват новите тенденции в развитието на технологиите, които предизвикват опасения, свързани със защитата на данните и личния живот, като напр. развитието на системите за „cloud computing“³ и високоскоростните технологии при определяне на ДНК последователност.

Що се отнася до новите тенденции на развитие в областта на **политиката и законодателството**, основните въпроси, на които ЕНОЗД възнамерява да обърне специално внимание, включват следните:

³ Понятието „cloud computing“ означава използването на интернет базирана компютърна технология за предоставяне на различни услуги. Това е вид електронна система, при който динамично мащабируеми и често виртуализирани ресурси се предоставят като услуга през интернет.

- обсъждане на възможностите за допълнителни подобрения във връзка с **Рамковото решение относно защитата на личните данни**, за да се повиши степента на защита, предоставяна от новия инструмент по линия на третия стълб;
- бъдещето на **Директивата за защита на личните данни**;
- многогодишната програма на Европейската комисия в областта на свободата, сигурността и правосъдието — наричана „**Стокхолмската програма**“;
- основните тенденции в **правоприлагането** и законодателните дейности, свързани с борбата срещу тероризма и организираната престъпност;
- преразглеждането на Регламента **относно публичния достъп до документи**;
- нови инициативи, насочени към подобряването на **трансграничното здравно обслужване** чрез използването на информационни технологии.

Сътрудничество

ЕНОЗД си сътрудничи с други органи по защита на данните, за да се осигури съгласуваност в степента на защита на данни в цяла Европа. В рамките на това сътрудничество влиза също сътрудничеството с надзорните органи, създадени по линия на третия стълб на ЕС и в контекста на широкомащабните системи в областта на информационните технологии.

Основният форум за сътрудничество между органите по защита на данните в Европа е **работната група, създадена съгласно член 29**, която предоставя на Европейската комисия независими консултации по въпроси, свързани със защитата на данните. ЕНОЗД участва в дейността на работната група, която играе ключова роля в еднаквото прилагане на Директивата относно защитата на личните данни.

ЕНОЗД и работната група си сътрудничат, като постигат единодействие по редица въпроси, но акцентират по-специално върху прилагането на Директивата относно защитата на личните данни и върху предизвикателствата, които новите технологии поставят пред защитата на данните. Освен това ЕНОЗД оказва активна подкрепа на инициативите за улесняване на международните потоци от данни (напр. задължителни фирмени правила).

През 2008 г. работната група прие становища във връзка със законодателни предложения, които в някои случаи са били предмет и на становище на ЕНОЗД (напр. преразглеждането на Директивата за защитата на личния живот и електронните комуникации). Докато консултациите с ЕНОЗД са задължителен елемент от законодателния процес на ЕС, приносът на Работната група е от голяма полза, по-конкретно поради факта, че в него могат да се съдържат конкретни въпроси, заслужаващи внимание от национална гледна точка. ЕНОЗД приветства този принос, който е съгласуван с неговите собствени становища.

Една от най-важните задачи на ЕНОЗД в областта на сътрудничеството е свързана с координирания надзор над „**Евродак**“, където отговорностите за надзора върху защитата на данните са споделени между националните органи по защита на данните и ЕНОЗД.

Координационната група за надзор над „Евродак“, съставена от национални органи по защита на данните и ЕНОЗД, проведе две заседания през 2008 г. и постави акцент върху изпълнението на работната програма, приета от групата през 2007 г. Следните три теми бяха подбрани от работната програма за целите на по-задълбоченото разглеждане и докладването: информация за субектите на данни, децата и „Евродак“ и DubliNet⁴. Същевременно рамката, в която работи групата, също привлече вниманието: Европейската комисия започна процес на преразглеждане на Дъблинския регламент и на Регламента за „Евродак“ в рамките на общото преразглеждане на мерките в областта на убежището.

Нуждата от тясно сътрудничество между ЕНОЗД и другите органи по защита на данните по въпроси в рамките на третия стълб — полицейско и съдебно сътрудничество — ставаше все по-очевидна през последните години с нарастващия брой международни и европейски инициативи, насочени към събирането и обмена на лични данни. ЕНОЗД се стреми да осигури висока степен на защита на данните и съгласуваност на дейностите на надзорните органи по защита на данните (съвместните надзорни органи по линия на Шенген, Европол, Евроюст и Митническата информационна система), създадени в рамките на третия стълб на ЕС. През 2008 г. ЕНОЗД взе активно участие в заседанията, проведени от работната група по полицейско и съдебно сътрудничество, на които бяха разгледани чувствителни въпроси като прилагането на Договора от Прюм, Рамковото решение относно защитата на данните по линия на третия стълб и резервационните данни за пътниците (.

Продължи да се отделя внимание и на сътрудничеството в рамките на други **международни форуми**. Както и през изминалите години ЕНОЗД взе участие в европейски и международни конференции на длъжностните лица по защитата на данните и личния живот, които предоставят на участниците възможността да обсъдят актуалните предизвикателства в областта на защитата на данните, като напр. тенденциите в развитието, свързани със сигурността и новите технологии, и въпроса за защитата на личния живот в свят без граници. Във връзка с „Лондонската инициатива“ бяха предприети необходимите последващи действия за повишаване на осведомеността относно защитата на данните и повишаване на ефективността на защитата. На последно място, след проведените подобни прояви през 2005 г. и 2007 г., понастоящем се разглежда провеждането на трети семинар относно защитата на данните в международни организации.

Комуникация

Информацията и комуникацията играят основна роля в осигуряването на по-голяма публичност на основните дейности на ЕНОЗД и повишаването на осведомеността както относно работата на ЕНОЗД, така и относно защитата на данните в най-общ смисъл. Това е от още по-голямо значение поради факта, че ЕНОЗД продължава да бъде относително нова институция и е необходимо да се затвърди представата за неговата роля на равнище ЕС.

⁴ DubliNet е защитена електронна мрежа с канали за предаване на информация по електронен път между националните органи, които разглеждат молбите за убежище. Обикновено получаването на положителен резултат в системата „Евродак“ води до обмен на данни относно търсещия убежище. Този обмен ще се осъществява чрез DubliNet.

Четири години след започване на работа вече можем да видим, че акцентът върху комуникацията вече дава положителни резултати по отношение на **осигуряването на по-голяма публичност** на ЕНОЗД. За постиженията може да се съди по значими показатели като увеличен брой искания за информация, повишен трафик на уебсайта, постоянно растящ брой абонати на информационния бюлетин, редовно отправяни искания за посещения в ЕНОЗД с учебна цел и покани за участие в конференции. Освен това, благодарение на по-системните контакти с медиите се разшири и медийно отразяване на дейностите на ЕНОЗД, което е още един аргумент в подкрепа на становището, че ЕНОЗД се е превърнал в отправна точка по въпроси, свързани със защитата на данните.

Отношенията с медиите продължиха да бъдат основен акцент в комуникационната дейност, като през 2008 г. ЕНОЗД даде **25 интервюта** за журналисти от пресата, телевизията и електронните медии. Пресслужбата публикува **13 съобщения за пресата**, повечето от които бяха свързани със становища по нови законодателни предложения от голямо обществено значение. Те засегнаха въпроси като преразглеждането на директивата относно правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, приемането на Рамковото решение относно защитата на данните по линия на третия стълб, публичния достъп до документи на ЕС и трансатлантическия обмен на информация за целите на прилагането. През май 2008 г. беше организирана и пресконференция, на която бяха представени основните заключения от годишния доклад за 2007 г.

Освен редовно получаваните от медиите искания за информация, пресслужбата обработи около **180 искания за предоставяне на информация** от широк кръг лица и заинтересовани страни. ЕНОЗД приемаше **посещения от групи студенти**, специализиращи в областта на европейското право, защитата на данните и/или на въпросите на информационно-технологичната сигурност, като по този начин популяризира дейността си сред академичните среди.

За да осигури по-голяма публичност на текущата си дейност, ЕНОЗД продължи да използва следните информационни средства:

- **уебсайт:** техническо осъвременяване и подобряване на съдържанието, включително допълването на уебсайта с разработения „Речник на термините“ в областта на защитата на личните данни и с раздел „Въпроси и отговори“. Според статистическите данни между 1 февруари и 31 декември 2008 г. на уебсайта е имало 81 841 посещения, като броят на посетителите е бил най-висок през май, когато е публикуван годишният доклад за 2007 г. — 10 095 посетители;
- **електронен информационен бюлетин:** през 2008 г. бяха публикувани пет броя на информационния бюлетин на ЕНОЗД. Абонатите се увеличиха значително между 2007 г. и 2008 г. Започна подготвителната работа за актуализиране на електронния информационен бюлетин, с цел да се предостави информационно средство, което е по-лесно за ползване.
- **инициативи за популяризиране:** ЕНОЗД поднови участието си в Деня, посветен на защитата на данните, и в Деня на отворените врати на ЕС; ЕНОЗД поддържа информационни пунктове в основните институции на ЕС;
- **информационна брошура:** започна разработването на актуализирана информационна брошура, по-специално с оглед на приключването на първия мандат на ЕНОЗД през януари 2009 г.

Администрация, бюджет и персонал

За да успее да консолидира положителното начало и впоследствие да осъществява възложените му нови задачи, на ЕНОЗД бяха предоставени допълнителни ресурси под формата на бюджетни средства (бюджетът на ЕНОЗД нарасна от 4 955 726 евро през 2007 г. до 5 307 753 евро през 2008 г.) и персонал (служителите се увеличиха от 29 до 33).

По отношение на **бюджета**, през 2008 г. се използваше нова бюджетна терминология, за да се гарантира изискваната от бюджетния орган прозрачност. В доклада си за финансова година 2007 Европейската сметна палата посочи, че при извършения одит не са установени нарушения.

По отношение на **човешките ресурси**, осигуряването на по-голяма публичност на дейността на институцията доведе до по-голям обем на работата и до разширяване на обхвата на нейните задачи. Въпреки това ЕНОЗД избра прилагането на подход на контролиран растеж, за да се гарантира пълното интегриране на новите служители. Във връзка с това ЕНОЗД поиска през 2008 г. да бъдат открити само четири нови работни места. Стажантската програма продължи да приема по двама стажанти на полугодие. Освен това бяха назначени двама национални експерти, командировани от националните органи по защита на данните.

Що се отнася до **организационната структура** на ЕНОЗД, нарастващият обем на работата доведе до създаването на нова координационна функция. За целта в рамките на екипите за консултации и надзор бяха определени петима координатори.

Във връзка с **вътрешния контрол**, оценката, извършена от службите на ЕНОЗД и вътрешния одитор, доказа функционалността и ефикасността на системата за вътрешен контрол, както и способността на тази система да предостави обективни гаранции за постигането на целите на институцията.

ЕНОЗД назначи **длъжностно лице по защита на данните**, което да осигурява вътрешното прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001. През 2008 г. продължи процесът, свързан с установяването на операциите по обработка, съдържащи лични данни, и с определянето на операциите, подлежащи на предварителна проверка. Приключи изготвянето на списък с вътрешни операции. На тази основа започна първият процес на уведомяване.

Бяха приети нови **вътрешни правила** за надлежното функциониране на институцията, включително решенията относно сертифицирането, относно мерките за сигурност и относно назначаването на служител, отговорен за сигурността в ЕНОЗД.

Продължи внедряването на нова система за **управление на документи** (GEDA). Внедряването на тази система се разглежда като първата стъпка в разработването на система за управление на случаите, която ще подпомага дейностите на ЕНОЗД.

Европейски пазител по защита на личните данни

Годишен доклад за 2008 г. — Резюме

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности

2008 — 16 стр. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-43-5

Как да получим публикации на Европейския съюз?

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- от близката книжарница, като посочите заглавието, името на издателя и/или ISBN номера;
- като се обърнете пряко към един от нашите разпространители. За да получите координатите им, посетете следния адрес: <http://bookshop.europa.eu> или изпратете факс на следния номер: +352 2929-42758.

Безплатни публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- от представителствата или делегациите на Европейската комисия. За да получите координатите им, посетете следния адрес: <http://ec.europa.eu/> или изпратете факс на следния номер: +352 2929-42758.

ЕВРОПЕЙСКИЯ НАДЗОРЕН ОРГАН ПО
ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ЕНОЗД)

*Европейски пазител по защита
на личните данни*

www.edps.europa.eu

■ Служба за публикации